No. 76. Ao. 1832.

SURINAAMSCHE COURANT.

DONDERDAG DEN 20sten SEPTEMBER.

ADVERTISSEMENT.

Op authorisatie van den *President van het Gemeente Bestuur*, wordt bij deze ter kennis der Ingezetenen gebragt, dat, den 15 October e. k., door den fungeerende Eerste Wethouder, een begin zal worden gemaakt met de *Generale Schouwing* der Straten, Gebouwen, Grachten, Waterlozingen, Keukens, Stookplaatsen, enz., en zulks wel ter voldoening aan Art. 47 der Reglementaire bepalingen voor de Plaatselijke en Landelijke Politie, gearresteerd bij Publicatie dd. 19 | 25 November 1828; zullende een iegelijk, voor zoo ver hem betreft te zorgen hebben, dat aan de deswegens in gemelde Publicatie gemaakte bepalingen, behoorlijk worde voldaan, op poene als tegens de overtreders is gestipuleerd.

Paramaribo den 19 September 1832.

De Secretaris van het Gemeente Bestuur,
Bij afwezigheid van denzelven,
De Eerste Commies,
R. GOLLENSTEDE.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 12 Julij.

Van de Rhijn-Hessische Grenzen meldt men ons het navolgende:

In het naburig Hessen-Homburgsch stadje Meisenheim hebben onlangs onrustige tooneelen plaats gehad, welke echter door de regering spoedig zijn bedwongen geworden.

De ware strekking van het Hambachsche feest kan wel in geen helderer licht worden geplaatst dan door de aanspraak, welke eene uit Straasburg tot hetzelve opgekomene deputatie daarbij deed.

Het Genootschap der Volksvrienden, aan de Duitsche Bondsvergadering te Hambach.

Volken, knoopt den heil'gen band;
Reikt elkaêr de broederhand.

Men heeft hier tijdingen uit Mexiko, die zeer gunstig luiden; de gouvernements troepen hadden reeds eenen aanval tegen Vera-Cruz beproefd, doch Santa-Anna bleef nog steeds in het bezit der stad. De Ministers wilden hunne ambten nederleggen; op verzoek van den vice-president zijn zij nogtans in officie gebleven, en de publieke meening blijft voor het bestaande gouvernement gestemd.

Uit Arabie heeft men te Alexandrie ontrustende berigten, wegens de ontevredenheid der Egijptische troepen in die landstreek, welke in lang reeds geene soldij ontvingen, en ook de karavanen van daar bleven achter. De Pacha bevond zich in benarde toestand en geldgebrek, en had dus met veel blijdschap het rapport van zekeren Franschman *de Linant* ontvangen, welke beweert omstreeks Cosseïr, aan de Roode Zee, eene oude *goudmijn* wedergevonden te hebben, waarvan het erts 15 percent fijn goud levert.

GROOT-BRITTANNIE.

LONDEN, den 12 Julij.

De *Times* zegt, met betrekking tot het zeer onlangs voorgevallene in Brazilie, op grond van uit dat land ontvangen Nieuwspapieren, hetgeen volgt:

»Het schijnt dat de voorstanders van Don Pedro in Brazilie, voornamelijk Portugezen zijn, die door de Brazilianen met naijver beschouwd worden, om dat zij den ex-keizer, wiens karakter als vriend van gematigde instellingen door zijne gewezen Amerikaansche Onderdanen niet evenzeer op prijs geschat wordt, als door de handhavers van zijns dochters regten op den troon van Portugal, in zijn gezag wenschen te herstellen. Daar de regering vernomen had, dat er des nachts bijeenkomsten van zamenzweerders plaats hadden, en dat er grond was om te onderstellen, dat een korps Brazilianen, zich had laten verleiden, magtigde de raad den president der provincie om alle maatregelen te nemen, welke voor de veiligheid van den staat vereischt werden. Eene politieke vereeniging, nam bij deze gelegenheid een werkzaam deel in het ondersteunen van het gouvernement. In zekeren nacht brak de opstand uit met het verdeelen van piketten, door een afdeeling der troepen, in de wijk van het Relife, het in bezit nemen der forteres van Bruni, die hun door het detachement hetwelk dezelve bezet hield, geopend werd, en door het afbreken der naar het Relife leidende brug. Toen het nieuws van den opstand in de andere distrikten bekend werd, verzamelde het volk zich op onderscheiden punten, en in weinige oogenblikken, waren meer dan zes honderd burgers onder de wapenen, en verlangende om de rebellen aan te tasten. Een Zee-Officier plaatste zijn schip zoodanig, dat hij sommige stellingen der insurgenten met vrucht beschieten kon. Gedurenden een geheelen dag werd ter wederzijde een levendig vuur onderhouden. Den anderen dag gaf de forteres Bruni zich over en het vechten nam een einde. Een groot aantal der Portugezen was tot de Brazilianen overgeloopen, maar wat van het overschot geworden is wist men niet. Het is niet weinig opmerkelijk, dat bij een gevangen gevondene papieren blijkt, hoe onder hen het gerucht verspreid was geworden, dat Don Pedro reeds onder zeil gegaan was, met een genoegzame krijgsmagt, en elk oogenblik verwacht werd, om weder bezit van Brazilie te komen nemen.

MENGELINGEN.

DE VENDÉE EN SCHOTLAND.

De Vendéesche burgerkrijg is een van de belangwekkendste episoden uit de Fransche omwenteling. Deze oorlog werd, zoo lang dezelve duurde, in Engeland kwalijk gekend, en de geschiedenis zal onze ministers verwijten, dat zij de gelegenheid verwaarloosden, welke de oorlog aanbood, om eene zaak te bevorderen, die de onze was. Het is zoo, men zeide ons, op eene onbestemde wijze, dat de koningsgezinden in Frankrijk gewapende partijgangers in Poitou hadden, en dat zij verscheidene malen de bovenhand op de gemeenebestgezinden hadden gehouden. Maar weinige Engelschen wisten stellig dat — terwijl al de andere Fransche gewesten, het eene meer, het andere minder, lijdelijk het juk van Robespierre en diens medgezellen torschten — de Vendée, een gewest bij ons ter naauwernood bij naam bekend, tallooze legers op de been had, welke geregelde veldslagen leverden, beslissende overwinningen bevochten, versterkte plaatsen innamen, en welke meer dan eens, met eenige hulp van benden en geld, de omwenteling hadden kunnen stuiten, met lijnregt op Parijs te trekken. Redelijker wijze laat het zich opmaken, dat een land, hetwelk in eene, overigens door bijna geheel Frankrijk opgegevene zaak, zulke krachten kon ontwikkelen, iets eigendommelijks moest bezitten, en wanneer wij den aard dier eigendommelijkheid beschouwen, trekken wij er eene bijzonder nuttige leering voor Vorsten en Volken uit.

Niemand zal wel loochenen dat, gedurende de laatste jaren der regering van Lodewijk XVI, eenige wezenlijke verandering in het oude, eigendunkelijke bestuur van Frankrijk onmisbaar was. De staatslasten, die door alle onderdanen van den vorst naar evenredigheid van hun vermogen gedragen moesten zijn geworden, drukten uitsluitend op de — zoogenaamde — lagere en middelstanden; noch geestelijkheid, noch adel droegen tot de rijks-uitgaven bij. De geldmiddelen verkeerden in een' staat van werkelijke bankbreuk, en het meerendeel der tegen hunne overheden verbitterde onderdanen, eischte die regten terug, hun door het leenstelsel ontnomen. Deze staat van zaken kon in de achttiende eeuw niet voortduren, en er ging dan ook van alle kanten een luide kreet naar verandering op. Eerzuchtige lieden bedienden zich van de overspanning des volks, om deze loffelijke hervormingszucht tot al de uitersten te doen overslaan van eene der woedendste omwentelingen, waarvan de wereld ooit getuige was geweest. In plaats van aan het volk deszelfs wettige vrijheden terug te geven, in plaats van aan den Koning, de kerk, en den adel het bezit van dat deel der voorregten te waarborgen, hetwelk strookt met een, op eene juiste verdeeling der staatsmagten gegrond bestuur, sloopten zij tot in derzelver grondslagen de oude orde van zaken; wierpen zij den troon omverre, verbanden den adelstand, schonden niet alleen de gewijde tempelen, maar verzaakten godsdienst, ja God zelven,.....; en de aanstoking van de ellendige bewerkers dezer regeringloosheid, dezer algeheele slooping, gaf gereedelijk het middel aan de hand, om, onder het mom van de vrijheid te bewaren, de ijsselijkste wreedheden te begaan.

Deze volksmenners zouden op de menigte geen genoegzaam overwigt hebben kunnen erlangen, om haar tot uitvoering hunner misdadige voornemens te gebruiken, — had de Fransche adel zich, vóór de omwenteling, omtrent de lagere klassen van die verpligtingen gekweten, welke de eendragt tusschen de onderscheidene standen der zamenleving moeten aankweeken. De edelman en grondbezitter moet gewoonlijk voor het minst één getijde van het jaar op zijne goederen doorbrengen. Hij is de natuurlijke overheid en de beste schutsheer voor zijne pachters en zijne armste naburen. De vertering zijner inkomsten onder hen, is een der bronnen van hunne welvaart; zijne vrijgevigheid moet in schamele omstandigheden verzachting toebrengen; — hij is de beslechter hunner geschillen; — zij, op hunne beurt, zijn de onafscheidelijke gezellen zijner jagt- en andere landvermaken. Door deze onafgebrokene afwisseling van dienstbewijzen, — worden de kluisters, die den Plebejer aan den edelman hechten, in meer waardige, in meer zoete banden, die van eene wederkeerige toegenegenheid herschapen.

Ongelukkiglijk was deze staat van zaken in Frankrijk geheel het onderste boven gekeerd. Eene noodlottige staatkunde, oorspronkelijk, door den kardinaal Richelieu in toepassing gebragt, had de pligten verbasterd van den hoogen adel, hoedanig men die klasse noemt, welke onder de Fransche edellieden de meest verhevene in aanzien en rijkdom is. Terwijl de edelen alleen in hun vast verblijf aan het hof en het wel slagen hunner kuiperijen tot verkrijging van koninklijke gunstbewijzen hunne belangrijkheid deden bestaan, lieten zij het beheer hunner goederen aan Intendanten over; en de onderdanen gevoelden evenmin erkentelijkheid als vrees voor een' heer die alles aan een' ondergeschikten overliet, en wiens bestaan zij niet anders dan door de in zijnen naam geheven pachten kenden. Dáár, waar tusschen de twee hoofdklassen der Maatschappij zoodanig wantrouwen bestond, kostte het weinig moeite om tweedragt te zaaijen, en de mindere standen tegen eenen adel in het harnas te jagen, welke zich noch door weldaden, noch door eenige andere edele hoedanigheid, jegens hen had kenbaar gemaakt. Bijzondere personen maakten eene vereerenswaardige uitzondering op deze bijkans algemeen heerschende dwaling; maar dezelve bestond het geheele koningrijk door; het was vooral aan haar te wijten, dat de Fransche omwenteling de palen eener wijze en gematigde hervorming te buiten ging. Wel verre van in de gewesten en op hunne goederen, benden te kunnen ligten die bestand zouden zijn geweest, om de allesvernielende woede der Jacobijnen te weêrstaan, vonden de edellieden dikwerf in hunne eigene landlieden de grimmigste vijanden, werden zij zelfs door hen vervolgd, die, onder andere omstandigheden, in plaats van tegen hen op te staan, hunne ijverigste verdedigers zouden zijn geweest. Dit bragt veel bij om het uitwijken te bevorderen; eene rampzalige handeling; daar zij die grondbezitters, welke door hunne geboorte belang hadden om vreemden van den Vaderlandschen bodem te weren, als met de buitenlandschen krijgslieden verbond.

De Vendée en de naburige gewesten waren genoegzaam algemeen beveiligd voor die klove tusschen den adel en het landvolk, welke in de overige gedeelten van Frankrijk zulke noodlottige gevolgen heeft naar zich gesleept. Dit sproot grootendeels uit plaatselijke omstandigheden voort.

De landstreek, waarvan de Vendée het middelpunt uitmaakt, omvat een uitgestrekter grondgebied, dan dat hetwelk meer bijzonder den naam van Vendée draagt, en wel, een aanzienlijk gedeelte van de departementen Maine en Loire, Beneden-Loire, Twee-Sèvres en de eigenlijk gezegde Vendée. De grond is schaars geschikt voor bebouwing, maar wonder wel voor de veeteelt. Dezelve is verdeeld in niet zeer uitgestrekte, maar uiterst welige weilanden, door boschjes afgescheten, hetgeen aan dit gedeelte van Poitou den naam van *Boschaadjen (Bocage)* heeft doen geven. De boeren bewoonden er ieder eene kleine, afgescheidene pachthoeve; allen genoten zij eene onafhankelijke, ongestoorde rust; zij waren wel juist niet rijk, maar zij hadden ook bijkans niet onder de algemeene lasten te zuchten; immers van de meest drukkende waren zij geheel vrij, mits zij de door hen aangenomene verpligting nakwamen, om de kanalen, tot besproeijing des lands strekkende, in een behoorlijken staat te onderhouden. Deze kanalen, nevens de slechte wegen, de talloze heggen, en de bosschen die men als bij elken voetstap ontmoet, en de menigvuldige regens maken de Vendée bijna ontoegankelijk anders dan voor derzelver bewoners. Deze weten de beletselen die de lands-gesteldheid opleveren zeer wel te boven te komen. Zij bezigen daartoe voornamelijk een langen, met ijzer beslagen, stok, dien zij steeds bij zich hebben en die meermalen, in oorlogstijd, een geducht wapen in hunne hand is geweest. De Vendéers waren een godsdienstig, zedelijk, vreedzaam volk, geene andere eerzucht kennende dan om, even als hunne vaderen, bij voortduring rustig het genot te trekken van hunne godsdienst, hunne wetten en hunne bezittingen.

De aard der Vendéesche edellieden zweemde, evenzeer als die hunner onderhebbenden, meer naar de oorspronkelijke dan naar de nieuwere zeden. Zij leefden veelal op hunne goederen. Zij, die van tijd tot tijd Parijs bezochten, waren verstandig genoeg om, terstond bij hunne terugkomst, de gewoonten der hoofdstad ter zijde te stellen, voor hunne aartsvaderlijke eenvoudigheid. Wanneer de *dames* uitgingen, geschiedde dit te paard of in met ossen bespannen rijtuigen; wanneer de heer in de boschrijke streken ter jagt ging, iets hetgeen dikwijls voorviel, maakten de boeren zijn gevolg uit, die bij deze uitspanning uitmuntende schutters werden, dewijl zij op deze krijgsoefening niet minder verzot waren dan hunne meesters.

De pacht der hoeven en de voorwaarden van derzelver bebouwing waren insgelijks allezins geschikt, om de wederkeerige gehechtheid tusschen den landbezitter en den pachter te onderhouden, daar er bij hen gemeene belangen, zoo wel als gelijke verdeeling van opbrengsten bestond. De pachter droeg zorg voor de kudden, en betaalde den grondeigenaar een aan zijne winsten geëvenredigd bedrag, in dier voege, dat zij gelijk aandeel in de gelukkige of nadeelige uitkomsten van het jaar hadden. Er was bijkans geene hoeve, wier pacht de 25 of 30 louizen te boven ging; en men kan hem een voornaam grondbezitter noemen, die twintig of dertig zulke landhoeven bezat; zoodat er, grooten en kleinen onder een genomen, weinige rijken, maar ook geene armen gevonden werden. Zon- en feestdagen waren getuigen van tooneelen van wederkeerige gastvrijheid tusschen edelman en boer. De landjeugd vermaakte zich op het voorplein van het kasteel met den zoo geliefkoosden dans, en het gezin nam er gemeenlijk deel aan.

(Het vervolg hierna)

ADVERTISSEMENTEN.

De AMBTENAREN, belast met het Departement der *Nieuwe Wees-, Kurateele- en Onbeheerde Boedels Kamer dezer Kolonie*, zullen op Vrijdag den 28 dezer, des namiddags ten *vier* uren, ter voorschreven Kamer, door den Vendumeester S. F. FLU, publiek doen verkoopen: *Meubelaire Goederen, Mans- en Vrouwen Kleederen, &c*; aankomende de Boedels J. MENNE; P. N. MEIJER; THEOPHILE BABEZE; de absente ANDRIES LODEWIJK BÖHM; MARIA MAGDALENA MAROSÉ, weduwe TH. ESSCHENBACH, en ANNA GEZINA van EIKERNHORST.

Alsmede een vierriems losse *Tentcorjaal*, aankomende eerstgenoemden Boedel; en de Slavin VENUS, met hare Kinderen FRANS en JECK; aankomende laatstgenoemden Boedel.

Paramaribo den 20 *September* 1832.

C. A. FISCO,
2de Commies.

N. L. BRAAM, *Exploicteur bij den Hove van Civile en Criminele Justitie dezer Kolonie*, zal op Vrijdag den 21sten September 1832, des morgens de klokke *negen* uren, ter Kastelenije van het *Hof van Civile en Criminele Justitie*, publiek bij Executie verkoopen;

Het *HUIS* en *ERF*, staande en gelegen aan de *Nieuwe Keizerstraat*, bekend onder Lr. D. No. 168; aankomende JOSEPH ITTENSOHN.

Paramaribo den 15 *September* 1832.

Op den avond van den 16 dezer maand, ondervond ik het smartelijkste verlies, dat mij door het noodlot kon worden toegebragt. Mijne dierbare Echtgenoote, Vrouwe HELENA DE MEIJ DE VEER, geb. SCHOTBORGH, werd mij door den dood ontrukt, na op den 14den te voren, ontijdig een welgeschapen Zoon te hebben ter Wereld gebragt.

Een ieder, die bekend is geweest met de deugden der Overledene, en de teedere liefde welke wij elkander toedroegen, zal beseffen hoe oneindig veel ik en mijne nog zeer jonge Kinderen daarbij verloren hebben, en houde ik mij van derzelver deelneming verzekerd.

Paramaribo, den 18 *September* 1832.

C. L. DE VEER.

Alle degenen die iets te vorderen hebben van de Plantaadje *Nieuw Weergevonden*, gelieve hunne rekening in blanco in te zenden ten Kantore van den ondergeteekende, om na accoord bevinding, betaling te erlangen.

Mede worden te *Huur* gevraagd, om op Plantaadje te werken, een 20 stuks DELVER-NEGERS.

Paramaribo den 18 *September* 1832.

JAN DE JAGER Ez., *c. s. qq.*

M. ABRAHAMS,

Zijn *Pakhuis* verplaatst hebbende aan de *Waterkant* bij de *Saramaccabrug*, in het Huis laatst bewoond geweest door den Heer POSNANKI; presenteerd te *Koop* aan:

Osnabrugs fijn Laken en Hemden Linnen; Vriesch Bont; Cambrix; Shirting; Tafellakens en Servetten; Meubelchits; fijne HB Doeken; Jeans; Satinet; zwart Krip; Dames en Kinderen Kleedjes; fijne Dames Handschoenen; witte Stoffe, Merinosse en Paardehare Schoenen; Klakken; — een *Assortiment* Mans-, Jongens- en Grond Schoenen; zijde Paraplui's; fijne zwarte vilte Hoeden; Maderawijn in ¼ en ⅛ pijpen; Rode-, Rhijn- en Muscaatwijn; Jenever; Bier, fijne Cognac in damejohns; Kantoor en Plantaadje Behoeftens; Verfwaren, en vele andere *Goederen* meer.

J. P. L. WEIMANN,

Informeert zijne respective Vrienden, Begunstigers en verdere Ingezetenen dezer Kolonie, alsdat op heden zijne *affaire* wederom geopend is in het Huis aan de *Watermolenstraat*, naast Mevr. BERCKX, zich bij voortduring in hun Ed. gunstig aandenken recommanderende.

Van deze gelegenheid profiteert hij tevens om die Menschen-Vrienden, welke hem zoo krachtdadig op den noodlottigen nacht van den derden dezer hunnen bijstand hebben geboden, zijnen hartelijken dank te betuigen, voordien hij alsnu, (ofschoon hem door vreemde adsistentie zeer veel ontvreemd is), zich door hunne hulp in staat gesteld ziet zijne *affaire* even als voorheen te continueeren.

M. A. KEYSER, zal *MORGEN* op VENDU verkoopen: Provisien, Stukgoederen, extra *Rhijnwijn* van 1823, en Wane Planken van 30, 25 en 20 Voeten lang, 1½ duim dik en dito Platen van 3 duim en 2½ duim dik.

SCHEEPS-TIJDING.

UITGEKLAARD.

Het Schip *Atalante*, Kapt. C. MEIJER, naar *Amsterdam*; lading: 1513 balen heele Koffij, 222 balen gebroken Koffij, 72 balen schoone en 16 dito vuile Katoen, 17 balen Kakao, en 3 kistjes Indigo.

Gedrukt te *Paramaribo*, bij de Erven J. BRINK.